

нових форм, методів проведення занять є запорукою удосконалення, педагогічної майстерності викладачів Центру.

Лептуга О.К., доцент кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету Національного університету цивільного захисту України

«ДИХАННЯ» ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД

Застосування інтерактивних методів у навчальному процесі – це вже не ініціатива викладача, а його обов'язок. На нашу думку, без повсякчасної взаємодії з аудиторією знання засвоюються неефективно. Це підтверджується і проведеними дослідженнями. Так, створена Національним тренінговим центром (США) «піраміда навчання» демонструє такий середній відсоток засвоєння знань: лекції – 5%; читання – 10%; відео- та аудіоматеріали – 20%; демонстрація (візуалізація) – 30%; дискусійні групи – 50%; практичні дії – 75%; взаємонавчання, миттєве застосування знань на практиці – 90%.

Повсякчас ми стикаємося із ситуацією, коли викладач на заняттях працює, «дихає», натомість студенти чи курсанти лише за цим спостерігають. Відповідно теоретичні відомості й практичні навички засвоюються значно гірше, ніж якби аудиторія «дихала» разом із їх носієм.

Для ефективного навчання «дихати» потрібно почергово, за принципом «подихав сам, дай подихати іншому». Отже, «дихання» – це інтерактивний метод, що передбачає періодичну почергову взаємодію викладача та студентів під час практичних і лекційних занять. Переключення активності від оратора до аудиторії й навпаки дозволяє уникнути пасивності у сприйнятті навчального матеріалу та об'єктивніше оцінювати знання й уміння студентів (курсантів).

Як же змусити «дихати» аудиторію? Для досягнення цього ефекту варто застосовувати інтерактивні методи. Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх його учасників. Це співнавчання, коли студенти (курсанти) і викладач є рівноправними та рівнозначно зацікавленими в позитивному результаті навчання.

Основні методичні принципи «дихання» як інтерактивного методу:

- ретельний підбір теоретичної бази та конкретних практичних прикладів;
- постійний візуальний контакт з аудиторією (оптимальна кількість учасників – 25 осіб);
- викладач у ролі не ментора, а модератора;
- використання технічних засобів: презентацій, роздаткових матеріалів, навчальних фільмів, тестів тощо;

- встановлення конкурентної, але дружньої атмосфери між студентами (курсантами), нейтралізація «гострих кутів» під час командної роботи;

- чітке дотримання таймінгу задля забезпечення почерговості «дихання»;

- обов'язкове оцінювання роботи аудиторії.

«Дихати», звичайно, легше під час практичних занять. Це пов'язано з тим, що, по-перше, аудиторія від початку налаштована на взаємодію з викладачем (готова принаймні до традиційного опитування чи перевірки домашнього завдання). По-друге, практика передбачає обмежену кількість присутніх (не потік, а лише одну групу), що забезпечує тіснішу співпрацю й можливість вибору інтерактивних методів.

Викладачі кафедри мовної підготовки нашого університету на практичних заняттях застосовують такі форми інтерактивного навчання: робота в парах, ротаційні трійки, робота в малих групах, «акваріум», «незакінчене речення», «мозковий штурм», «броунівський рух», «дерево рішень», рольові (ділові) ігри, дискусії, диспути (дебати), «метод Сократа» тощо.

Знявши з себе менторську роль, викладач під час практики має можливість «дихати» разом із групою, контролюючи зсередини процес засвоєння знань і вдосконалення навичок.

Дещо складніше налагодити почергове «дихання» на лекційних заняттях. Готуючись до лекції, викладач повинен усвідомлювати, що його слухачі мають приблизно такий самий доступ до теоретичної інформації, проте не завжди розуміють практичну цінність отриманих знань. Тож інтерактивні лекції – це передусім обмін досвідом, а не монолог ученого.

Ми пропонуємо такі форми інтерактивних лекцій, як проблемна лекція, лекція-візуалізація, лекція з помилками, лекція – прес-конференція, бінарна лекція.

Зацікавленість студентів (курсантів) під час «начитки» матеріалу – це перший крок до ефективного навчального процесу, тому, на нашу думку, сучасні лектори мають повсякчас змушувати «дихати» аудиторію.

Отже, інтерактивний метод «дихання» може бути використаний на всіх видах занять. Його застосування підтримує ініціативність студентів (курсантів), знижує втомлюваність викладача, а в сукупності підвищує ефективність навчального процесу.